

#iNSPIROMAT

BUĎ AKTIVNÍ!

REALIZUJ
ZMĚNU!

OVLIVŇUJ
VEŘEJNÝ
PROSTOR!

**AKTIVNÍ
OBČANSTVÍ**

Vážení čtenáři,

přinášíme vám další číslo Inspiromatu. Tentokrát je tématem aktivní občanství. Být občanem dané země je věc, která se prostě stane a nemůžeme ji ovlivnit. Ale být aktivním občanem, to už je potřeba opravdu něco dělat. Zapojit se. Být ochotný a schopný přispět svou troškou do mlýna.

Kromě obecných informací zde najdete ukázky dobré praxe, tipy a zajímavé odkazy.

Věříme, že díky informacím, které v tomto čísle najdete, budete moci mládeži poradit nebo ji přímo motivovat k aktivnímu občanství a zapojování se do rozvoje společnosti, lokální komunity apod.

Pokud máte tipy a nápady ohledně dalšího směřování Inspiromatu, napište nám, budeme rádi za váš názor.

Příjemné čtení a mnoho inspirace přeje

tým NICM

Obsah

-
- 2 | Co je občanství a aktivní občanství
Vzdělání k aktivnímu občanství
 - 3 |
 - 4 |
 - 5 |
 - 6 |
 - 7 |
 - 8 | Formy aktivního občanství
 - 9 | Inspirace mezi námi
 - 10 | Užitečné odkazy

**„Na světě jsou čtyři typy lidí:
lidé, kteří sledují, co se děje,
lidé, kterým se něco děje,
lidé, kteří nevědí, co se děje, a
lidé, kteří se snaží,
aby se něco skutečně dělo.“**

L.Willis, J.Daisly

Co je občanství a aktivní občanství?

Občan je z právního hlediska obyvatel příslušné země, **občanství** je pak právní svazek fyzické osoby a daného státu, na jehož základě vznikají oběma subjektům práva a povinnosti. Být občanem znamená také převzetí a naplňování odpovědnosti jednotlivce za celek nebo i morální závazek vůči společnosti, jak píše Věra Jirásková ve svém článku „*Občan a občanství*“ ([www](#)).

Nás bude více zajímat **aktivní a zodpovědná role občana**. Je potřeba, aby si každý uvědomil, že i **jedinec může něco změnit** a aktivně se zasazoval o spravedlnost a rovnost, přispíval k rozvoji své komunity, ochraně životního prostředí atd. Vše záleží na postoji jedince, jeho **vůli začít se aktivně zapojovat** do rozvoje spravedlivé a udržitelné společnosti na lokální i globální úrovni, **kriticky přemýšlet** a přistupovat ke všem bytostem s respektem.

Organizace INEX SDA vydala publikaci „*A co dál - od dobrovolnictví k aktivnímu občanství*“ ([www](#)), ve které autoři píší, že aktivní občanství je kompletní zapojení občana ve třech rovinách: **politické, společenské a osobní**

POLITICKÁ ROVINA	SPOLEČENSKÁ ROVINA	OSOBNÍ ROVINA
VĚDOMÉ ZAPOJENÍ DO FUNGOVÁNÍ DEMOKRATICKÝCH STRUKTUR A INSTITUCÍ (NAPŘ. INTERPELACE V MÍSTĚ BYDLIŠTĚ, AKTIVNÍ ZÁJEM O LOKÁLNÍ PARTICIPATIVNÍ ROZPOČTY ATD.)	AKTIVITY, DO NICHŽ SE LIDÉ MOHOU ZAPOJIT V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ A STÁT SE TAK SOUČÁSTÍ KOMUNITY (NAPŘ. SOUSEDSKÁ SETKÁNÍ, ORGANIZACE SPOLEČENSKÝCH AKTIVIT V MÍSTĚ BYDLIŠTĚ ATD.)	KAŽDODENNÍ ROZHODNUTÍ KAŽDÉHO Z NÁS, KTERÁ MAJÍ DOPAD NA SPOLEČNOST (NAPŘ. OMEZENÍ KONZUMACE MASNÝCH VÝROBKŮ, OMEZENÍ SPOTŘEBY PLASTŮ, NÁKUP FAIR TRADE VÝROBKŮ ATD.)

Vzdělání k aktivnímu občanství

Aktivní občan, ať už na lokální či globální úrovni, potřebuje ovšem **podporu pro rozvoj** svých schopností, dovedností, vědomostí a kritického myšlení. Na této cestě mladé lidi vede:

* **Výchova k demokratickému občanství a lidským právům (VDO/VLP)**

Cílem VDO/VLP je podporovat žáky, aby se stali mladými občany, kteří znají svá lidská práva a porozuměli podmínkám, na nichž závisí. Jsou vedeni k jejich uplatňování a respektování práv ostatních, dovedou proto kompetentně a sebevědomě uplatňovat svá lidská práva se zralým smyslem pro zodpovědnost vůči ostatním a své komunitě. Publikaci s podklady vhodnými pro učitele k VDO a VLP najdete [zde](#).

* **Globální rozvojové vzdělání (GRV)**

GRV rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních i globálních problémů. Směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život. **Hlavním cílem** globálního rozvojového vzdělávání je, aby lidé přijali svůj díl odpovědnosti za situaci ve světě. Jak toho dosáhnout, si můžete přečíst [zde](#). **Národní strategii GRV** najdete ke stažení [zde](#).

Rada Evropy vydala „*Chartu o výchově k demokratickému občanství a lidským právům*“, která je volně ke stažení ([www](#)) a najdete v ní jak obecná ustanovení, tak **cíle a zásady**.

JAK SE STÁT AKTIVNÍM OBČANEM?

Následující text je možné použít jako materiál při přípravě a realizaci školení a workshopů pro mládež. Pomůže při hledání inspirace a cílů, dodá nápady a pomůže s prvními kroky na cestě k aktivnímu občanství.

1. Ujasněte si žebříček hodnot = stanovte si priority

„Vize bez akce je sněním, akce bez vize je noční můrou.“ - japonské přísloví

Být aktivním občanem znamená začít něco konat. Na počátku této činnosti většinou stojí myšlenka typu „rád bych dělal něco, co by dávalo životu smysl“. Jedná se o potřebu, kterou psycholog Maslow postavil ve své hierarchii potřeb na úplnou špičku a nazval ji **potřebou seberealizace a nalezení sebenaplnění**. Seberealizace se přitom u jednotlivých lidí různí, neboť závisí na hodnotách, které vyznávají. K tomu, aby člověk došel k uspokojení v určité oblasti, potřebuje **znát svůj žebříček hodnot**. Protože jen pokud znám své hodnoty, mohu se podle nich rozhodovat a vybrat si činnosti, které korespondují s mým přesvědčením.

TIP:

1. **Vytvořte si vlastní vizi** a uveďte ji do praxe. Pomoci vám může tento [odkaz](#).
2. V současné době začíná běžet projekt „**HODNOTOVÉ ČESKO**“, jehož smyslem je podporovat pozitivní hodnoty v české společnosti. Jeho hlavními hodnotami jsou kritické myšlení, laskavost, osobní odvaha. Více najdete [zde](#).

Otázky k zamyšlení:

- Jaký je váš nejoblíbenější citát? Jaká myšlenka s vámi silně rezonuje?
- Jaké jsou vaše tři nejdůležitější životní hodnoty?
- Čemu chcete věnovat čas svého života? Jaké činnosti chcete ideálně dělat?
- Jak můžete být užiteční lidské společnosti? Jaké činnosti můžete dělat?
- Co jste ochotni obětovat úspěchu?

Hledání priorit:

- Velikost problému? (důležitost, jeho dopad)
- Jaká jsou možná řešení tohoto problému? (hledání řešení)
- Jak je k tomuto problému přihlíženo? (médií, z hlediska času a peněz...)

2. Zapojte kritické myšlení

„Náš problém není v tom, že toho víme málo. Náš problém je, že mnoho z toho, co víme, není pravda.“ - Will Rogers

Proč je dobré kriticky myslet? Umět si věci zapamatovat je důležité, být schopen je dohledat je možná ještě důležitější, ale umět o nich přemýšlet a pracovat s nimi, to je teprve klíčové a podstatné. Kritické myšlení je **schopnost jasně a racionálně přemýšlet** o tom, co děláme a čemu věříme. **Je nezávislé a pomáhá posuzovat kvalitu informací** a vlastních myšlenek. Díky němu děláme lepší rozhodnutí. Dobrou zprávou je, že se jedná o dovednost, kterou **lze naučit a rozvíjet**. Je k tomu však potřebný **pravidelný trénink**.

Lektor kritického myšlení Lukáš Hána radí, že můžeme začít tím, že budeme zvědaví. „Ptejte se neustále „proč“. Informaci aktivně zpochybněte a ptejte se, proč jí nevěřit. Jen tak obejdete vaše automaticky zafixované přijetí informace za pravdivou,“ popisuje postup trénování kritického myšlení Hána. ([www](#))

Hána přejal jednoduchou pomůcku jak na kritické myšlení podle psychologa Briana Dunninga. Spočívá v principech 3Z. **ZPOCHYBNIT, ZVÁŽIT A ZODPOVĚDĚT**. Přitom je důležité umět si vyhledat relevantní zdroje. V dnešní době, kdy můžeme získat nepřeberné množství informací, je důležité umět rozlišit mezi pravdivými a lživými, tzv. **dezinformacemi**.

Pomoci může i **Google scholar**. Zde ([www](#)) naleznete podrobný návod, jak jej používat.

Pokud se dopátráte k platným a spolehlivým faktům, diskutujte o nich s ostatními. Tím si je současně ověříte a zdokonalíte se.

Pokud zlepšíme naše kritické myšlení, budeme dělat lepší rozhodnutí a dokážeme například i lépe prezentovat a vyjadřovat se, systematicky řešit problémy či správně tvořit a hodnotit argumenty apod. ([www](#))

POZOR NA HOAX!

Co to je? Hoax je záměrně vytvořený podvod, vydávající se za pravdu. V širším významu může znamenat i falešnou zprávu = fake news, mystifikaci, poplašnou zprávu, ale i žert. ([www](#))

Jaký má účel? Fake news v současné době zažívají boom díky novým technologiím a sociálním sítím. Existují proto, že jednoduše fungují. Autoři poplašných zpráv mají různé motivy, nejčastějším je vytváření strachu. Pokud se bojíte, jste nejvíce manipulovatelní. A i když se následně prokáže, že se jedná o nepravdu, semínko pochybností už zasela a lidé si říkají „...a co kdyby to byla pravda?“ Tím, že je stále obtížnější poznat pravdu, stává se společnost apatická, neboť neví, čemu má věřit.

„Rostoucí oblibě dezinformací „napomáhá“ i ztráta důvěry v tradiční média. Tento trend se v Česku podle agentury CVVM projevil v době uprchlické a ukrajinské krize – mezi lety 2015 a 2016 klesla důvěra v tištěná média o deset procentních bodů na 33 procent.“ ([www](#))

TIP:

1. **Test kritického myšlení** si můžete udělat na stránkách v odkazu zde - [www](#)
2. Vyzkoušejte si, jaké to je **šířit falešné zprávy** - [www](#)

Jak poznat, že se nejedná o hoax?

Projekt „Jeden svět na školách“ (JSNS) organizace Člověk v tísni se zaměřuje i na mediální gramotnost. Jeho „Tipy, jak na internetu nenaletět“ si můžete stáhnout zdarma ([www](#)). Zde vypisujeme jen základní kroky, více se dočtete v originálním textu JSNS.

- * Autor: Neznámý
- * Provozovatel: Neznámý
- * Politika, serióznost, UFO
- * Jedna paní povídala...
- * Šok! Hrůza! Panika! Sdílejte
- * Je tam přece obrázek
- * Stalo se. Ale jindy a jinde
- * O tomhle se mlčí

Seznam hoaxů najdete na:

- * [www.manipulatori.cz](#) ([www](#))
- * [www.hoax.cz](#) ([www](#))

Proč lidé věří hoaxům? Čtete zde! - [www](#)

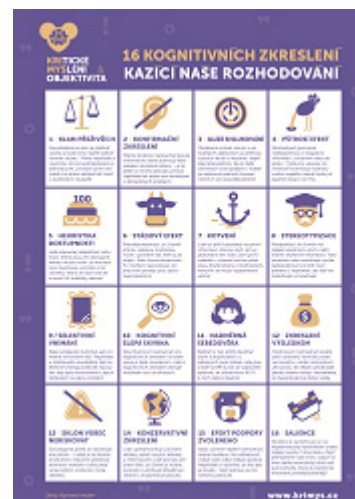

POZOR NA DEEFAKE VIDEO!

Pokud stále věříte tomu, že na rozdíl od psaného textu nebo fotografií, video záznam nemůžete zfalšovat, mějte se na pozoru.

Nová technologie dokázala, že kdokoliv, kdo se někdy objeví na kameře, může promlouvat vašim hlasem. Odborníci výměnu tváří považují za neetickou a nebezpečnou. Odhaduje se, že v průběhu dvou až tří let může představovat velký problém.

Sestavit výkonný software, který by dokázal falešná videa poznat, se zatím nepodařilo. Proto je potřeba o těchto manipulativních technikách vědět a být na ně připraveni. Jak? Pomocí kritického myšlení, sledováním mimiky, mrkání a dalších nejasností. Také pátrání po zdroji šíření videa a následně hledání více zdrojů je správnou cestou, jak si ověřit, zda se s vámi někdo nesnaží manipulovat.

Kritické myšlení, www.krimys.cz

Plakát 16 kognitivních zkreslení kazících naše rozhodování najdete na stránkách Kritické myšlení (www.krimys.cz). Patří sem např. stádový efekt, klam přeživších, selektivní vnímání apod.

3. Vystupte ze své komfortní zóny

„Svět nebude zničen těmi, kteří páchají zlo, ale těmi, kteří se na něj dívají, aniž by něco udělali.“ - Albert Einstein

Proč někteří lidé dokáží pomoci u nehody, když ostatní projdou kolem? Jak někteří mohou poukázat na špatné chování, když jiní dělají, že se nic neděje? Tito lidé dokázali opustit svou komfortní zónu pohodlí a vystoupit z davu. Můžeme je nazvat hrdiny, kterým nevadí být „odlišní“ a nepodléhat tlaku davu. Stejně jako u kritického myšlení se jedná o schopnost, kterou lze natrénovat. Jak?

Vystavujte se každý den malým výzvám. Udělejte si z nich vášeň a překonávejte sami sebe. Podle Petra Ludwiga začněte třeba s tím, že pokud se vám nechce během dne nic dělat, pusťte se do akce, která je nejnepříjemnější. Pobavte se s člověkem, který si sedl v autobuse vedle vás. Pokud vás napadne hrdinský čin udělat, je dobré dodržet **samurajské pravidlo tří vteřin – udělat akci do pěti úderů srdce**. Tím nad akcí nebudete více přemýšlet a mozek nebude vymýšlet, proč to nejde a proč by v komfortní zóně měl zůstat.

Profesor Zimbardo poradil svým studentům, aby si na čelo nakreslili černou tečku a celý den s ní chodili. *„Pokud člověk s takovou černou tečkou chodí celý den, jezdí s ní autobusem, zvykne si na to, že na něho lidé hledí divně. Zvykne si díky tomu být odlišný. Nepříjemný sociální tlak na něho přestane působit. Zvykne si opouštět svoji sociální komfortní zónu a naučí se vystupovat ze stáda.“* (www.krimys.cz)

10 kroků, jak odolat okolním tlakům podle profesora Philipa Zimbarda najdete [zde](#).

TIP:

1. **Český rozhlas** se tématu hrdinství věnoval již v roce 2015 v projektu **„Hrdinové kolem nás“**. Příběhy o odvaze a schopnosti překonat komfortní zónu naleznete [zde](#).
2. **Cena Michala Velíška** také oceňuje slušnost a statečnost lidí kolem nás. (www.krimys.cz)
3. Kamil Bartošek a jeho tým připravili ve spolupráci s Českým červeným křížem **„Projekt 1/10“**. Jedná o kampaň, která upozorňuje na to, že jenom jeden člověk z deseti zastaví u dopravní nehody. Podívat se můžete [zde](#).

4. Akce!

K tomu, abychom začali realizovat naše plány, potřebujeme odvahu. Ta závisí na našem psychickém nastavení a schopnosti překonávat vlastní limity. Podle Ludwiga výzkumy ukazují, že máme tendenci podléhat jednomu ze dvou typů myšlení – zabržděnému či růstovému (viz tabulka). Zatímco první vede k depresi a neúspěchu, druhý nám pomůže k daleko lepším výsledkům a dostaví se pocit spokojenosti. Studie ukazují, že to, **jak bude náš život vypadat, je z velké části v našich hlavách.**

ZABRŽDĚNÉ MYŠLENÍ	RŮSTOVÉ MYŠLENÍ
VYHÝBÁ SE VÝZVÁM	PŘIJÍMÁ VÝZVY, TĚŠÍ SE NA NĚ.
KDYŽ POTKÁ PŘEKÁŽKU, SNADNO SE VZDÁVÁ.	TVÁŘÍ V TVÁŘ PŘEKÁŽKÁM VYTRVÁ.
ÚSILÍ VNÍMÁ JAKO NEPLODNÉ NEBO ŠPATNÉ.	ÚSILÍ VNÍMÁ JAKO CESTU K MISTROVSTVÍ.
NEPŘIJÍMÁ NEGATIVNÍ ZPĚTNOU VAZBU.	KRITIKU BERE TAK, ŽE HO POSOUVÁ A UČÍ.
CÍTÍ SE ŠPATNĚ, KDYŽ VIDÍ ÚSPĚCH OSTATNÍCH.	V ÚSPĚCHU OSTATNÍCH VIDÍ INSPIRACI.

Lidé mající zabržděné chování věří, že jejich intelekt a schopnosti jsou dané. Aktuální výzkumy však ukazují, že **mozek můžeme posilovat** podobně jako naše svaly. Vlastnosti jako kreativita, síla vůle, odvaha, pečlivost či komunikativnost nejsou vrozené, ale dají se naučit. To samé platí i v případě optimismu a pesimismu, introverze a extroverze. ([www](#))

5. Pomáhejte efektivně

Proč je pro nás těžké používat kritické myšlení, když chceme pomáhat? Pravděpodobně se jedná o rozpor mezi mozkiem a srdcem, kdy upřednostňujeme intuitivní jednání.

Efektivní altruismus je rostoucí sociální hnutí, které kombinuje srdce a hlavu. Používáme data a zdravý rozum s cílem pomáhat co nejefektivněji. Důsledně a upřímně se ptáme: "Jaký ze všech způsobů, jakými můžu zlepšit svět, jejlepší nejvíce?". ([www](#))

Bjorn Lomborg, významný dánský statistik, se celosvětově snaží o to, aby lidé o dobročinných účelech přemýšleli a dokázali vybírat chytřejší řešení. Podle něj **existuje celá řada charitativních projektů, které nejsou efektivní a zbytečně se v nich utápějí finanční prostředky**, které by mohly být využity jinde.

Radí: **nerozhodovat se na základě emocí, ale podle toho, jaké řešení a jaká pomoc bude co nejvíce efektivní.** Dále je podle Lomborga důležité stanovovat si menší počet cílů, neboť jenom tak se na ně můžeme plně soustředit. „*Když se začneme soustředit jen na ty nejefektivnější věci, uděláme mnohem více dobra pro každou z těchto oblastí.*“

Na celé video z konference kritického myšlení se můžete podívat [zde](#).

Otázky, které bychom si měli pokládat při zjišťování, **jak nejvíce pomoci ostatním:**

- Kolik lidí a do jaké míry tato akce ovlivní? (chceme zlepšit životy, jak jen to je možné)
- Je tohle ta úplně nejlepší věc, kterou lze udělat? (efektivita různých akcí se často liší, takže mezi nejlepší a průměrnou variantou může být obrovský rozdíl)
- Jakého rozdílu mohu svou akcí dosáhnout? (jaký je rozdíl mezi tím, co se stane, když něco udělám a tím, když neudělám nic?)
- Jaký dodatečný efekt moje akce přinese? (projekt může být velmi dobrý, avšak může postrádat příležitosti pro ostatní na další vylepšení)
- Jaká je pravděpodobnost úspěchu/neúspěchu a jak dobré/špatné by to bylo?

Více informací o efektivní altruismu, časté dotazy apod. najdete [zde](#).

FORMY AKTIVNÍHO OBČANSTVÍ

1. Demonstrace, shromáždění

- * **Svolání demonstrace:** Svolat demonstraci může pouze osoba starší 18 let, tzv. „svolavatel“ (nebo skupina osob, právnická osoba se sídlem v ČR).
- * **Oznámení demonstrace:** Demonstraci je nutné oznámit příslušnému úřadu (obecní nebo městský úřad, úřad městské části, v jehož územním obvodu se shromáždění má konat) nejdříve 6 měsíců předem, nejpozději však 5 dní před jeho konáním. Při nedodržení termínu hrozí pokuta 5000Kč.
- * **Náležitosti oznámení:** účel, den konání a doba zahájení (případně předpokládaná doba ukončení), místo (v případě průvodu výchozí místo, cesta a místo ukončení), předpokládaný počet účastníků, opatření, která provedete, aby se shromáždění konalo v souladu se zákonem (zejména potřebný počet pořadatelů starších 18 let, které určíte, a způsob jejich označení), vaše jméno, příjmení a trvalý pobyt (jako svolavatele; u právnických osob jejich název, sídlo a jméno, příjmení a bydliště osoby, která je zmocněna za ně v této věci jednat), případně identifikace zástupce svolavatele.

Přehled plánovaných demonstrací najdete na stránkách jednotlivých měst a obcí. Např. přehled demonstrací v Praze naleznete [zde](#).

2. Darování peněz

Pokud se rozhodnete darovat finanční prostředky, je vhodné je investovat do projektu, který dokáže se získanými penězi efektivně zacházet a **napáchat tak nejvíce dobra**.

Příkladem mohou být tyto nadace a projekty: GiveWell ([www](#)), 80,000 Hours ([www](#)), Giving What We Can ([www](#)), Open Philanthropy Project ([www](#)), Global Priorities Project ([www](#)), Copenhagen Consensus ([www](#))

CROWDFUNDING (financování davem) je darování peněz na konkrétní projekt. V tomto případě může větší počet jednotlivců přispět menším obnosem k cílové částce stanovené pro projekty, produkty či společnosti. Dnes již existuje několik crowdfundingových webů.

Pozor na různé finanční „hry“ jako jsou například různé „pyramidy“ či „letadla“!!!

Příklady českých crowdfundingových serverů

- * Startovač ([www](#))
- * Hithit ([www](#))
- * Nakopni mě ([www](#))

Příklady světových crowdfundingových serverů

- * Kickstarter ([www](#))
- * Go Fund Me ([www](#))
- * Indiegogo ([www](#))

O možnostech **SBÍRAT FINANČNÍ PROSTŘEDKY PRO DOBRU VĚC** se můžete dozvědět v internetové brožuře projektu **„Pomáhej!“** Nadace VIA a ČSOB. Najdete zde i pravidla zakládání veřejné sbírky či proč vystavit potvrzení při přijetí daru. ([www](#))

TIPY NA DOBROČINNÉ AKTIVITY:

Tombola, filmový večer, umělecká aukce, bazar, ruční mytí aut, benefiční koncert, charitativní večer v místní restauraci, prodej domácích koláčů, bábovek či cukroví, stánek s citronádou, balení dárků, prodej charitativních kalendářů, prodej triček, tichá aukce, vánoční besídka apod.

3. Vyjádření názoru

MÍSTNÍ REFERENDUM

V případě, že nám jde o danou věc a předpokládáme, že ji podpoří i většina našich spoluobčanů, patří vyvolání referenda mezi nejúčinnější způsoby, jak něco prosadit na místní úrovni. Důležitá je účast alespoň 50% oprávněných osob. Místní referendum se řídí především *zákonem o místním referendu č. 22/2004 Sb.*

Pro platnost referenda je důležité dobře formulovat otázku, na kterou lze jednoznačně **odpovědět „ano“** nebo **„ne“**.

Referendum může vypsát obec na základě vlastního podnětu nebo návrhu přípravného výboru (složený nejméně ze tří občanů obce, kteří jsou jinak oprávněni k hlasování v komunálních volbách). Samotný návrh se předkládá obecnímu úřadu, úřadu městské části nebo městskému obvodu či magistrátu. Úřad má na posouzení návrhu lhůtu 15 dní od jeho podání. Pokud do 30 dnů od podání neprijde od úřadu žádný podnět na odstranění nedostatků, je následně předložen radě obce či statutárního města k projednání. Právo hlasovat v místním referendu má každá osoba, která má právo volit do zastupitelstva obce.

Náležitosti k sepsání návrhu:

- znění otázky, příp. otázek (musí na ně být možno odpovědět „ano“ nebo „ne“)
- odůvodnění návrhu
- odhad nákladů na provedení místního referenda a realizaci rozhodnutí přijatého v místním referendu a způsob jejich úhrady z rozpočtu obce, příp. statutárního města
- označení zmocněnce z členů přípravného výboru
- jména, data narození, trvalé bydliště a podpisy členů přípravného výboru

Více informací o místním referendu naleznete [zde](#).

PETICE

Pokud s něčím nesouhlasíte, můžete sepsat petici a poslat na úřad. Ten vám pak do 30 dnů musí odpovědět, ale **vyhovět nemusí**. Petice tedy není pro úřad závazná a je slabším právním nástrojem. Nicméně politicky je stále hodnotná, protože ukáže, s čím společnost nesouhlasí, kde je problém a kolik lidí tuto myšlenku podporuje.

Petici může sepsat jednotlivec, nevládní organizace nebo skupina osob (petiční výbor), kde je alespoň jedna osoba starší 18 let.

V článku na našem webu uvádíme kroky k podání petice. ([www](#))

BOJKOT

Jedná se o nátlakový prostředek, který je využíván k prosazení určitého zájmu.

Na počátku vlastního bojkotu je vytvoření si názoru a postoje, který přenesu do každodenního života. Může mít formu odmítání (např. výrobků obsahující palmový olej, potravin s vysokým podílem soli, masa atd.) nebo neúčasti na akcích, které jsou v rozporu s daným postojem. Přestože tento osobní bojkot nevede k okamžitému vyřešení problému nebo celospolečenské změně, může být inspirací pro ostatní a tím postupně ovlivňovat vnímání daného problému okolím.

4. Založení či vstup do politické strany

Jak se stát členem politické strany?

Podívejte se na web strany, do které chcete vstoupit - každá má jiné podmínky. Většinou stačí, že jste způsobilí k právním úkonům, nejste členy jiné politické strany a souhlasíte s programovými cíli. K tomu všemu je potřeba vyplnit přihlášku. Můžete se stát příznivcem dané politické strany nebo přímo členem.

Jak založit politickou strany nebo politické hnutí? - [www](#)

Seznam politických stran a hnutí v ČR najdete [zde](#).

INSPIRACE MEZI NÁMI

VOJTĚCH BRUK (*1986, lektor a místopředseda spolku [Zvol si info](#), spoluautor knihy „Nejlepší kniha o fake news“)

„A pak, místo překonávání sebe sama, přišla možná ještě větší překážka - nedostatek času. Po roce člověk najednou zjistil, že pendluje mezi projektem a prací, že nemá čas na sebe, rodinu či přátele. Ale zase pomohl pocít, že to, co děláme je správné. Má to dopad a děláme to dobře. A to je něco, co se nedá vyčíslit penězi nebo časem. „

„Podle mě to není o schopnostech. Je to o tom chtít a najít si tu správnou motivaci a téma. Když najdu téma, které mě baví, tak snáze najdu i motivaci něco dělat. Žijeme v době, kdy můžeme dělat cokoli chceme. Jediné, co lidem brání se stát aktivními občany, jsou oni sami a jejich vnitřní překážky. V dnešní době totiž může být aktivním občanem doslova každý.“

KATEŘINA KILIANOVÁ (*1991, spoluzakladatelka spolku [Konsent](#) a kampaně „Když to nechce, tak to nechce“)

„Nějakou dobu jsem byla v zahraničí a po návratu mě hodně zarazil všudypřítomný sexismus a rozdíly v očekávání, která společnost klade na muže a ženy. Najednou se mi to všechno spojilo, moje zkušenosti a všechny historky mých kamarádek... a došlo mi, že to není v pořádku, a někdo by s tím měl něco udělat. Správně načasovaná náhoda nás svedla dohromady s Johannou. Spolu jsme tedy začaly plánovat kampaň.“

„**Pokud se ti něco nelíbí, zkus to změnit.** Pravděpodobně v tom nejsi sama nebo sám, ostatní to třeba taky trápí. A společně se dá dokázat hodně. A nepotřebuješ velký rozpočet ani obrovský tým, spíš na to jít chytře a využít toho, co máš po ruce.“

JAROSLAV OSTRČILÍK (*1983, iniciátor „Poutě smíření“ připomínající vyhnání německojazyčných obyvatel Brna a spoluzakladatel festivalu [Meeting Brno](#))

„Za studií jsem sedozvěděl podrobnosti o tom, co se v létě 1945 dělo v Brně. Nešlo mi do hlavy, že tehdy zmizela přinejmenším čtvrtina obyvatel města a polovina jeho příběhů a identity – a nikdo o tom neví nebo nechce vědět. **Přemýšlel jsem, jak tyto události nejefektivněji připomenout i uctít jejich oběti.** Rozhodl jsem se vyrazit na 32 kilometrů dlouhou cestu ve stopách vyhnanců.“

„Na svojí cestě jsem od počátku čelil nenávisťným útokům, později také veřejným, v různých národovecky zaměřených médiích a na sociálních sítích. Nikdy jsem jim ale nepřikládal velkou váhu, natož abych se nechal od něčeho odradit. Trochu mě demotivoval spíš malý zájem veřejnosti.“

„Člověk by se měl chovat tak, jak si myslí, že by se měli chovat všichni.“

Václav Havel

Kde získat materiály týkající se aktivního občanství?

- * **Občankáři** - Obrazové materiály, prezentace, pracovní listy atd. - [www](#)
- * **Jeden svět na školách** (JSNS) - Občanská angažovanost - [www](#)
- * **NaZemi** - Aktivní občanství - [www](#)
- * **INEX-SDA** - A co dál? Od dobrovolnictví k aktivnímu občanství - [www](#)
- * **Respekt neboli** - [www](#)
- * **Education for Global Citizenship** - [www](#)
- * **CATCH-EyoU** - Projekt o aktivním zapojení mladých Evropanů do společnosti - [www](#)
- * **Connecting research and citizen action** - [www](#)
- * **FORS** - Globální rozvojové vzdělávání - Policy paper - [www](#)

UŽITEČNÉ ODKAZY

Níže zmíněné internetové stránky jsou spojeny s aktivním občanstvím a nabízejí mnoho zajímavých informací, které stojí za prozkoumání. Možná právě tam najdete inspiraci pro další činnost.

Active Citizens – projekt usiluje o posílení komunitního rozměru školy a aktivní zapojení studentů do řešení problémů v okolí školy. Silně v něm rezonují témata aktivního občanství a dobrovolnictví. V letech 2012-2014 byl projekt financován z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. ([www](#))

Centrum občanského vzdělávání (COV) - nadstranický institut, jehož smysl spočívá v dlouhodobé podpoře koncepčního rozvoje občanského vzdělávání v ČR. COV vzniklo jako nezávislé pracoviště Masarykovy univerzity v Brně. V roce 2014 se přesunulo na Fakultu humanitních studií UK v Praze, kde působí jako nezávislé vědecko-pedagogické pracoviště ve spolupráci s Katedrou studií občanské společnosti. ([www](#))

Generace s názorem - platforma s cílem zvýšit volební účast mladých lidí. Žijeme ve společnosti, jejíž pravidla a směřování zásadně ovlivňují námi zvolení zástupci, kteří reflektují naše postoje a názory. ([www](#))

Hodnotové Česko - smyslem projektu je podporovat pozitivní hodnoty v české společnosti. Jejich hodnotami jsou kritické myšlení, laskavost a osobní odvaha. ([www](#))

Institut aktivního občanství - aktivní občan může být jedině člověk, který ve svém životě získá pocit, že může něco změnit. Aby byl schopen realizovat tuto změnu, musí si nejen uvědomit své možnosti podílet se aktivně na utváření světa a společnosti, ale také získat praktické dovednosti. Vyhledává lidi, kteří jsou na této cestě, a podporujeme je v jejich cílech. ([www](#))

Kecejme do toho - projekt vytváří možnost pro mladé lidi, jak jednoduše vyjádřit svůj názor na věci, které se jich přímo týkají. Dává tak mladým lidem příležitost ovlivnit to, s čím nejsou spokojeni na celostátní, ale také na evropské úrovni. ([www](#))

Můžeš to změnit - mladí lidé jsou připraveni změnit svět, jen často nevědí, jak. Studenti vidí ve svém okolí řadu věcí, které by bylo třeba zlepšit. Často jde o drobnosti, na jejichž nápravu nebyl čas, přestože denně znepříjemňují život obyvatel obce a vedou k jejich špatné náladě. Studenti mají k těmto změnám čas i energii. ([www](#))

Rozhoduj o Evropě - vzdělávací projekt kombinuje jednodenní interaktivní semináře v regionech a simulace zasedání institucí EU. Projekt je zaměřen na podporu dialogu mladých lidí v České republice a na Slovensku o aktuálních evropských tématech a na jejich setkávání a diskuse s politiky, odborníky a dalšími osobnostmi veřejného života. ([www](#))

Spolek Mladí občané (MOB) - vznikl v reakci na současné politické trendy, které se projevují nejen slábnoucím vztahem občanů ke státu a veřejnému dění, ale také nedostatkem společenských vizí a jejich nositelů. ([www](#))

Vydalo Národní informační centrum pro mládež
Na Poříčí 4
Praha 1
www.nicm.cz

říjen 2018
číslo 3, ročník 2018
CC BY-NC

NiCM
národní informační
centrum pro mládež

Vážení čtenáři,

děkujeme za váš zájem. Pokud byste s námi chtěli sdílet témata, která vás zajímají, nebo nápady, jak obohatit Inspiromat, kontaktujte nás prosím e-mailem: info@nicm.cz.

Děkujeme